

Notulen van de Ronde Maaszaal op donderdag 1 juni 2023

Tijdstip: 19.00 – 20.00 uur

Aanwezig

de voorzitter A. Fredrix
de griffier A. Lamers

de leden
gob: F. Kuburic
CDA: S. Smeets
GroenLinks/PvdA: T. Baars
Stadspartij: L. Weermann-Schepers
PVV:
D66: B. Bonten
SPA: P. Winteraeken-Bruls
Lokaal Sittard-Geleen-Born: S. Klein
VVD: -
Forum voor Democratie: S. Strijkers
PIT: R. Rekko

portefeuillehouder: A. Houtakkers

ambtelijke
ondersteuning: K. Hendriks, N. Ritzen

notulen: H. Neggers

Agendapunt: Strategie Invulling woonbehoefte woonwagenbewoners

De voorzitter zegt dat de Ronde wordt gevraagd de Raad te adviseren over het vaststellen van de strategie Invulling woningbehoefte woonwagenbewoners en het vaststellen van de fysiek ruimtelijke beleidskaders voor de uitbreiding van woonwagenstandplaatsen. Het voorstel kan in twee termijnen worden besproken. De fractie Lokaal Sittard-Geleen-Born heeft artikel 43-vragen gesteld. Er hebben zich namens de vereniging van woonwagenbewoners drie insprekers gemeld.

Mevrouw Kuipers (inspreekster) vertelt over de geschiedenis van de woonwagenbewoners. Zij zijn te verdelen in een aantal subgroepen. Een aantal gebeurtenissen is belangrijk geweest voor de situatie zoals die nu is. In Sittard-Geleen zijn er na juli 2018 meer dan veertig (potentiële) standplaatsen verdwenen. De gemeente Sittard-Geleen zit met ongeveer 15-20 stateloze gezinnen of mensen. Het huidige voorstel van de gemeente om 24 standplaatsen te bouwen wordt als een goede start gezien. Er zal nog veel meer moeten gebeuren om de opgelopen achterstanden weg te werken.

Mevrouw Zuiverloon (inspreekster) zegt dat haar bijdrage is geschreven door een bewoner van de Obbichterweg in Born. Op deze tijdelijke locatie hebben de bewoners vanaf het begin met te veel wagens gestaan waardoor er geen privacy was. Meerdere gezinnen moest hetzelfde sanitair delen. Al jaren is er op het kamp weinig tot niets gebeurd en is er totaal geen vooruitgang. De kinderen van de bewoners hebben geen eerlijke kans gekregen op een vak of een volwaardig cultuurbehoud bestaan. In 2018 is het behoefteonderzoek gehouden. De bewoners zijn ervan overtuigd dat met de juiste transparantie van de

gemeente misverstanden voorkomen hadden kunnen worden. Zij willen niet in negativiteit blijven hangen en zijn ontzettend blij dat er eindelijk schot in de zaak komt. Het baart zorgen dat er nog geen nieuwe locatie bekend is. De angst is dat dit nog een paar jaar gaat duren. Door het tekort aan zes vakken in 2000 is de uitbreiding van acht vakken eigenlijk maar twee extra woonwagenplekken. Zogenaamd hebben vier gezinnen afgesproken om tijdelijk te verhuizen naar een woning. Dat stond in de krant, maar dat klopt helemaal niet. Er zijn hierover nog steeds geen gesprekken geweest. Voor de bewoners staat familie op de eerste plaats. De bewoners hopen dat de raads- en collegeleden begrip kunnen tonen en dat zij het mogelijk willen maken om meer woonwagens te realiseren.

Mevrouw Eikenboom (inspreekster) wil graag extra standplaatsen voor natuurlijke aanwas. De laatste jaren zijn er veel rapporten verschenen waarin duidelijke taal werd gesproken. Uit de rapporten kwam naar voren dat bewoners slecht georganiseerd waren en dat iedereen een persoonlijk gevecht aan het voeren was. Samen met Sergio Klein hebben enkele jonge bewoners de vereniging woonwagenbelangen Sittard-Geleen in het leven geroepen. Het is een vooruitgang dat de vereniging mag aansluiten bij de gesprekken met gemeente en woningcorporaties. In 1999 is de Woonwagenwet afgeschaft en sindsdien is de woonwagenbewoner vogelvrij verklaard voor ongeveer heel bestuurlijk Nederland. De afgelopen twintig jaar verdwenen als gevolg van een uitsterfbeleid in heel Nederland honderden standplaatsen. Er kwamen geen plaatsen meer voor de natuurlijke aanwas. Men moest tot 2018 wachten op de erkenning van cultuurbewoud. Sindsdien worden bestuurders gedwongen om in actie te komen. Het heeft in Sittard-Geleen nog niet tot extra standplaatsen geleid. ZOwonen is kritisch op het feit dat er nog steeds weinig plekken zijn voor de natuurlijke aanwas. De natuurlijke aanwas mag niet de dupe worden van conflicten en rechtszaken uit het verleden. De bewoners vragen aandacht voor de achterzijde van het nieuwe kamp waar men de vakken wil gaan bijbouwen. Het verzoek is om deze vakken zodanig te bouwen dat men in de toekomst nog makkelijk verder kan uitbreiden.

Mevrouw Winteraeken (SPA) zegt dat er wordt voorgesteld twee projecten voor te trekken en dat er na twee en vier jaar geëvalueerd wordt. De Obbichterweg wordt geherstructureerd en dat is ook nodig. Het mag duidelijk zijn dat dit ook geld gaat kosten. Ook aan de Tudderenderweg moet van alles gebeuren. Er ligt een beleidskader voor hoe een wagenstandplaats er in de toekomst uit moet zien. In de rapporten die bijgevoegd zijn staan verschillende andere parken waar lege plekken zijn of waar heel makkelijk iets bijgeplaatst kan worden. De grote projecten worden nu aangepakt, maar het is de vraag hoe het college omgaat met de makkelijkere plaatsen.

De heer Baars (GroenLinks/PvdA) zegt dat de sprekers duidelijk hebben verwoord dat er gewoon te weinig plekken zijn. Het is een gedegen voorstel, maar de hele financiering van het stuk ontbreekt. Er is wel geld voor sanering van het ene kampje, maar er moet nog geld gevonden worden om al die andere zaken te regelen. De mogelijkheden op de bestaande locaties zijn heel beperkt. Kan de wethouder uitleggen wat het verschil is tussen de woonvormen woonwagens en tiny houses? Er zijn huurkavels en koopkavels. Lig er in de Schwienswei € 200.000 onder een ecolodge? Hoe zit het met de energievoorzieningen in de kampjes? Hebben de woonwagens ook een energielabel? Hoe wordt er naar de energietransitie gekeken? Is het mogelijk om alles bij ZOwonen neer te leggen? Hoe wordt het stuk en het onderzoek dat verricht is ten uitvoer gebracht en waar komt het geld vandaan? Heeft de wethouder enig idee wat een koopvak gaat kosten?

De heer Smeets (CDA) leest in de stukken dat er op de Obbichterweg in Born op dit moment teveel bewoners gehuisvest zijn. Dit en ook de staat van onderhoud zorgen voor een onveilige en onwenselijke situatie. Het is logisch dat hierin geïnvesteerd wordt. Uit het behoefteonderzoek blijkt dat de behoefte aan uitbreiding van de woonwagens het grootst is op de Tudderenderweg in Sittard. De gemeente heeft ook ten aanzien van de doelgroep een zorgplicht en moet met particuliere investeerders in gesprek over geschikte standplaatsen. De huisvesting van woonwagenbewoners is een primaire taak van de gemeente. Goed overleg tussen de gemeente en de woonwagenbewoners is daarbij van belang.

De heer Kuburic (gob) merkt op dat na de behoeftepeiling nog een aantal vragen resteerde bij de gemeente Sittard-Geleen en ZOwonen ten aanzien van de daadwerkelijke behoefte en andere kwalitatieve vragen. Dit heeft geleid tot een verdiepend onderzoek op gemeentelijk niveau. In hoeverre is

dat onderzoek representatief geweest? Er heeft ook een planologische verkenning plaatsgevonden. Hierbij zijn de mogelijkheden onderzocht om op de bestaande woonwagenlocaties tot 2030 standplaatsen toe te voegen. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van 14 van de 24 locaties binnen de gemeentegrenzen. Hoe zit het met de overige locaties? De strategie Invulling woonbehoefte woonwagenbewoners is een goede eerste stap om te voldoen aan de uitbreidingsopgave. De fractie vindt het van belang om oprecht in verbinding te blijven met de woonwagenbewoners en te luisteren naar hun ideeën en wensen en noden en daar ook iets mee te doen.

De heer Bonten (D66) zegt dat in de rapportage van de woningbehoefte staat dat het informeren van bewoners en belangstellenden en het aanstellen van een vaste contactpersoon van belang is. Dit is nergens terug te zien in het stuk. Om conflicten en verwarring te vermijden is vooral de communicatie naar de bewoners van belang. De bewoners stellen zich meedenkend op en dit kan alleen worden behouden als er voor wordt gezorgd dat de communicatie perfect verloopt. Het is van groot belang dat er een vaste contactpersoon is. Door de insprekers is gezegd dat de strategie een mooie eerste stap is. Spreker mist nog een beetje de belofte van een tweede stap. De gemeente Sittard-Geleen heeft een morele zorgplicht om het benodigde geld bij elkaar te krijgen. Woonwagenbewoners worden op allerlei plekken geweerd, maar alle bewoners van Sittard-Geleen moeten zich welkom en gehoord voelen. Inclusie is een van de speerpunten in de kadernota. Dit hoort ook bij inclusie. Kan de wethouder uitspreken dat het niet zomaar een prioriteit is, maar dat de gemeente haar best gaat doen om dit als belangrijke prioriteit te zien en daar daadwerkelijk geld voor elkaar te sprokkelen? Kan dit in de kadernota terug gezien worden?

De heer Rekko (PIT) vindt het belangrijk om de levensomstandigheden van woonwagenbewoners te verbeteren en ook hen een waardige leefomgeving te bieden. Het uitbreiden van woonwagenplaatsen in de gemeente zal niet alleen rechtvaardigheid en gelijkheid bevorderen, maar ook bijdragen aan een inclusieve samenleving. Het recht op huisvesting is een fundamenteel mensenrecht dat voor iedereen geldt. Natuurlijk moeten de ruimtelijke ordening en infrastructuurplanning zorgvuldig in acht genomen worden. Het is belangrijk dat nieuwe standplaatsen goed geïntegreerd worden in de gemeenschap en dat er voldoende voorzieningen en faciliteiten beschikbaar zijn. Ook de communicatie is van belang. Waar komt het geld vandaan om de plannen ten uitvoer te brengen?

De heer Klein (Lokaal Sittard-Geleen-Born) zegt dat de gemeente 23 jaar te laat is. Hij vindt het wel zeer positief dat de bewoners bij de gemeente mee aan tafel mogen zitten. De uitbreiding is 3 x 8 standplaatsen. Het zou een stuk gemakkelijker worden als er aan een klein kampje acht koopvakken toegevoegd worden. De VNG zegt dat een kampje eigenlijk uit gemengde vormen moet bestaan. Dat betekent dat er zowel koop- als huurvakken aangeboden moeten worden. De fractie gaat akkoord met de acht vakken, maar vraagt wel aan de wethouder om er rekening mee te houden dat er in de toekomst nog vakken bij kunnen komen. Dat zouden dan wel huurvakken moeten worden. Aan de Tudderenderweg worden ook acht vakken toegevoegd. De fractie is heel blij met het voorstel om het achterste stuk van het kamp te gaan gebruiken voor een uitbreiding van elf plaatsen. Het is een uitbreiding van acht plaatsen, maar er liggen al drie plaatsen. De fractie vraagt om er rekening mee te houden dat er in de toekomst nog vakken bijgebouwd kunnen worden. Men wil ook aan de Obbichterweg een nieuw kampje bouwen van acht plekken. Op de huidige plek is geen uitbreidingsmogelijkheid. De bewoners zijn daar in 2000 voor zeven jaar gekomen, maar het is nu al 23 jaar later. De fractie vraagt om vaart te zetten achter het zoeken van een nieuwe plek. Spreker vraagt om in de toekomst zorgvuldiger te zijn met het publiceren in kranten. Het kost anders heel veel energie om zaken weer recht te trekken. Er zijn op het kamp minimaal twaalf plekken nodig. De uitbreiding met acht plekken wordt geaccepteerd, maar er wordt gevraagd om te zorgen voor uitbreidingsmogelijkheden voor de andere vier plekken. De fractie roept op om snel met de bewoners in gesprek te gaan. Er gebeurt nu iets op twee locaties en de derde locatie is nog onbekend. Het is jammer dat er op 22 van de 24-25 kleine kampjes nog helemaal niets gebeurt. Er zijn daar de afgelopen jaren standplaatsen weggesaneerd. Vaak ligt het leidingwerk nog gewoon onder de grond. Het zijn dus eigenlijk de goedkoopste plekken. Het is jammer dat er toch mee gewacht wordt want daar ligt nog een kans. Als duidelijk wordt wat de kosten zijn van het opnieuw in gebruik nemen kan daarmee verder worden gegaan.

In het stuk wordt gesproken over het bouwen van tijdelijke vakken. De fractie heeft hier bedenkingen over. Het is beter het geld voor de tijdelijke vakken te gebruiken voor de kleine kampjes, zodat er veel

meer kampjes bediend kunnen worden en er veel meer vakken bijgebouwd kunnen worden de komende drie jaar. Spreker denkt niet dat er dan teveel aan de mensen wordt gevraagd. De fractie Lokaal Sittard-Geleen-Born wil hierover een motie indienen. Uiteraard staat de fractie ook open voor andere suggesties. Het voorstel is te karig voor de mensen, maar het kan wel een heel mooi begin zijn. Er moet een vervolg aan gegeven worden. Spreker geeft aan dat hij er alles aan zal doen om zoveel middelen ter beschikking te krijgen. Klopt het dat de uitbreidingslocatie de acht koopvakken moeten worden? Hoe kan het worden geregeld dat er de komende drie jaar toch al iets wordt gedaan op de kleine kampjes als er geen middelen worden gehaald bij de tijdelijke vakken? Het zou goed zijn als er in het stuk staat dat er toch al een start wordt gemaakt met de kleine kampjes. In het stuk staat dat het gaat om een tijdelijke verplaatsing. Betekent dit dat er daarna verder gekeken wordt om het kamp uit te bereiden naar twaalf standplaatsen of wordt er dan nog een nieuw kamp gebouwd van vier standplaatsen? Bij de bewoners is niet bekend dat er toezeggingen zijn gedaan. Hoe wordt er in de toekomst omgegaan met die vier standplaatsen?

Wethouder Houtakkers stelt vast dat het gaat over financiën, communicatie, het aantal standplaatsen en de route. Er is mogelijk te lang gewacht op het goede gesprek met de woonwagenbewoners. De naderende ontruiming van Tudderenderweg 250 was de vervelende aanleiding om het gesprek met elkaar te gaan voeren. In het bericht laat ZOwonen zich uit over wat zij vinden. De wethouder deelt de mening van de heer Klein dat het verstandig is om wat er wordt besproken te bespreken in de stuurgroep of een andere plek, maar niet in de krant. Vanuit de goede gesprekken die met de centrumraad zijn gevoerd is een route gekomen voor de komende periode. Het is de bedoeling om te beginnen met de Obbichterweg en daarna de Tudderenderweg en daar met de realisatie van de uitbreiding te beginnen. Volgens de wethouder is er overeenstemming over die route. Er is gekeken of er budget is. Het gaat om miljoenen euro's. Er stond een bedrag van € 1,2 miljoen voor de Obbichterweg en er is een bedrag van € 3,8 miljoen ter beschikking voor de verbetering en het veilig maken op de Obbichterweg en de uitbreiding met een kampje van acht plekken. De gesprekken gaan op korte termijn starten. Vervolgens zijn er ook nog middelen om de Tudderenderweg in te richten tot een maximum van elf standplaatsen. Dat geld is er voor 2024. Het zal lastig worden om nog meer middelen ter beschikking te krijgen. Voor 2025 en 2026 zijn er nog geen middelen beschikbaar. In het komende jaar wordt er gekeken of er gelden gevonden kunnen worden. De wethouder gaat er vanuit dat dit gaat lukken. Het traject dat is gestart moet ook afgemaakt worden. De communicatie kan niet ad hoc gebeuren. Er zal een contactpersoon moeten zijn vanuit de gemeente en de woonwagenbewoners. Bij de woonwagenbewoners is dat in ieder geval de centrumraad en de vereniging woonwagenbelangen. Aan de zijde van de gemeente heeft uitbreiding plaatsgevonden op dit dossier om een bestendige lijn te kunnen invullen.

De wethouder komt niet verder dan 19 extra standplaatsen. Het is een misverstand dat de acht vakken rondom de Obbichterweg de uitbreidingslocatie is. Er is geconstateerd dat er overbewoning is op Obbichterweg en dat daar iets aan gedaan moet worden. Het college heeft gehoord dat vier partijen op de Obbichterweg hebben uitgesproken dat ze tijdelijk in een woning zouden willen verblijven, maar dat getal is verder niet geverifieerd. Zo is het college op het getal van acht gekomen. Er moeten er twaalf op de Obbichterweg weg en twaalf minus vier is acht. Deze acht zouden op een andere locatie moeten landen. Deze locatie moet nog gevonden worden. Daar wordt aan gewerkt. De route is om te starten met het veiliger maken van de Obbichterweg. Het is bekend dat de Obbichterweg zoals de locatie er nu ligt, niet in stand kan blijven en dat er naar een nieuwe locatie moet worden gezocht. Op het moment dat deze in beeld wordt gebracht, kunnen die acht bewoners die op een tijdelijke locatie verblijven daar weer bij betrokken worden.

De corporaties moeten met elkaar bespreken of het zo kan zijn dat alles naar ZOwonen kan gaan. Het zou heel handzaam zijn als het in één hand zit, maar als zij daarover geen overeenstemming kunnen bereiken blijft het zoals het nu is. ZOwonen heeft de verantwoordelijkheid voor de locaties die in het raadsstuk zijn benoemd.

Als er zou worden afgezien van het bouwen van een tijdelijke standplaats worden daarmee middelen bespaard. Dat geldt ook voor het afzien van ontruiming en de verplaatsing naar een andere locatie. De wethouder stelt voor om hierover in de stuurgroep te praten. Dat is de plek waar ook de verdeling aan de orde gesteld kan worden.

De wethouder beaamt dat de gemeente te laat is. Het is fijn dat de bewoners nu aan tafel zitten. Omdat niet duidelijk is of de getallen kloppen is nadrukkelijk in het raadstuk opgenomen dat er over twee jaar wordt geëvalueerd. Er wordt dan bekeken of er voldoende middelen zijn om volgende stappen te zetten

en of het goede wordt gedaan met de route die wordt gevolgd. De financiële middelen kunnen voor een probleem zorgen. Er zal gezocht worden naar een oplossing en er zal voor de goede geldstromen worden gegaan. Het college wil hier in ieder geval prioriteit aan geven.

Een tiny house is iets anders dan een woonwagen. Mensen die graag in een woonwagen willen verblijven, willen niet in een tiny house verblijven. Volgens de wethouder is er geen verbinding met de Schwienswei en een bedrag van € 200.000 onder een ecolodge.

Er is hard gewerkt om het stuk duidelijk te maken voor iedereen. De wethouder spreekt uit dat er vertrouwen is in de toekomst in de relatie die de gemeente heeft met de woonwagenbewoners en de gesprekken die daarover met elkaar worden gevoerd.

De wethouder geeft op dit moment geen toezegging over de nieuwe kampjes. Er kan wel samen door de getallen heengelopen worden om te kijken wat er eventueel overblijft en of dat op een goede manier kan worden geïnvesteerd in kleinere kampjes.

De woonwagenproblematiek is in de kadernota terug te vinden. Het wordt als een autonome ontwikkeling beschreven. Dat betekent dat die solitair is en niet in samenhang met andere problematieken wordt beoordeeld. De gemeente heeft een zorgplicht en blijft vasthouden aan de autonome ontwikkeling, ook voor 2025 en 2026. De financiën zouden een probleem kunnen zijn, maar dat is dan niet omdat de gemeente het niet wil, maar omdat zij het niet kan. De wethouder gaat er vanuit dat de gemeente de bedelstaf van zich af kan houden.

De heer Hendriks (ambtelijke ondersteuning) zegt dat de nieuwe woonproducten op een woonwagenlocatie zullen moeten voldoen aan de nieuwe normen BENG. Dat betekent dat er bij de nieuwe woonproducten geen gasaansluiting meer komt.

Spreker kan op dit moment geen antwoord geven op de vraag wat de kosten zijn van een koopvak voor de bewoners. De insteek van het rapport is dat het voor de gemeente en de woningcorporatie kostenneutraal is.

Conclusie: De portefeuillehouder heeft toegezegd dat als er financiële middelen overblijven na uitvoering van de voorliggende plannen in de stuurgroep kan worden besproken in hoeverre deze ingezet kunnen worden op de kleine kampjes. De Ronde adviseert het voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 15 juni 2023 te plaatsen. Lokaal Sittard-Geleen-Born heeft aangekondigd een amendement/motie in te dienen om op de bestaande kleine kampjes waar nu niets gebeurt extra standplaatsen toe te voegen. Voor de overige fracties staan er geen verdere bespreekpunten meer open.